

20. YILINDA TÜRKİYE'DE ÖZELLEŞTİRME GERÇEĞİ SEMPOZYUMU TMMOB'İN ÖNCÜLÜĞÜNDE GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Kapitalist "Küreselleşme" sürecinin önemli bir aracı olan ve özellikle 1980'li yıllardan sonra dünya ölçeğinde dayatılan politikalarından biri "Özelleştirme"; dar anlamda, "devletin iktisadi faaliyetlerini gerçekleştiren kamu iktisadi teşebbüslerinin yani KİT'lerin mülkiyetinin özel sektöre devredilmesi", geniş anlamda, "devletin iktisadi faaliyetlerinin azaltılması ya da bu fonksiyonunun tümüyle serbest piyasa koşullarına devredilmesi" olarak tanımlanmaktadır. KİT'lerin yönetim ve mülkiyetinin özel kesime devredilmesini, kamu hizmetlerinin özel kesime ihale edilmesini, kamu hizmetlerinin fiyatlandırılmasını, kurumsal serbestleşmenin sağlanmasını içeren Özelleştirmelerin; ülkemizde yasal altyapısının oluşturulmasına 1983 yılı sonrasında başlanmış, 1984'de 2983 sayılı yasa, 1986da 3291 sayılı yasa, 1990-94 arası bir dizi KHK, 1994'te 4046 sayılı Özelleştirme Yasası çıkarılmış; Dünya Bankası desteğiyle 1985 yılında "Özelleştirme Ana Planı" hazırlanmıştır.

Özelleştirme çalışmaları, 1984 yılında kamuya ait yarım kalmış tesislerin tamamlanması veya yerine yeni bir tesis kurulması amacı ile özel sektöre devir uygulamaları ile başlamış; 1985 yılından itibaren hız kazanan program çerçevesinde, günümüze kadar 183 kuruluşta hisse senedi veya varlık satış/devir işlemi yapılmış, bu kuruluşlardan 171'inde hiç kamu payı kalmamıştır. Kısmen özelleştirme gerçekleştirilen diğer 12 kuruluşta ise halen kamu payı bulunmaktadır.

Küreselleşen dünyada, bir yandan bir avuç azınlığın denetimindeki uluslararası sermaye, tüm insanlığın kaderi üzerinde her türlü demokratik ve toplumsal denetimden uzak bir biçimde kurduğu egemenliğini görmemiş boyutta yaygınlaştırmış ve yoğunlaştırmıştır. Borç kiskacına alınmış olan ülkelerin iktidarlarına kendi ülkelerine ihanet anlamına gelen kararlar aldirtmiştir. Bu yüzden özelleştirmeyi

engelleme çabaları örgütlenirken diğer taraftan iktidarların bu yüzü teşhir edilmelidir.

insanlarımızın yaşam alanlarını doğrudan etkileyen bu süreç, "neyin ne kadar özelleştirildiği" ve "özelleştirmenin ulusal ekonomiye ve topluma ne getirdiği" boyutlarında yeterince sorgulanmamıştır. Yirmi yılı aşkın bir süredir devam etmekte olan neo liberal saldırılara karşı emekten yana güçlerin tepkileri ya sektörel bazda kalmış, ya da çok cılız düzeyde olmuştur.

Bugün durum çok daha kritiktir. Uluslararası tekeller ülkemizin kritik sektörlerine yönelmiştir. Ülkemize dayatılan bu oldu bitticiliğe karşı tüm toplumsal kesimler, sendikalar, meslek kuruluşları, kitle örgütleri ve aydınlar ülkemizin 80 yıllık aşkın değerlerini korumak için bir güç ve eylem birliği içine girmelidirler. Bir yandan mevcut kazanımların korunması çabası verilirken diğer yandan etkin bir karşı propaganda çalışması yapılmalıdır.

Bu amaçla, TMMOB'nin önerisi üzerine, ilki Ocak 2005 tarihinde olmak üzere, TÜRK-İŞ, HAK-İŞ, DİSK, KESK, TTB ve KİGEM ile birlikte yapılan bir dizi toplantıda, özelleştirmeye karşı verilecek mücadelenin emek örgütleri ile birlikte olması gerektiği kararlaştırılmış, emek örgütleri ile özelleştirmelere karşı ortak tepki veren bir yapının oluşturulmasına yönelik çalışmalar başlatılmıştır. Ortak mücadele sürecinin ilk somut adımı; 26-27 Mayıs 2005 tarihlerinde, Ankara'da, emek ve meslek örgütleri ile birlikte yapılan, "20. Yılında Türkiye'de Özelleştirme Gerçeği" Sempozyumu olmuştur.

Kapitalizmin Tarihsel Değişimi ve Özelleştirme Politikaları", Prof. Dr. Mümtaz SOYSAL, "Özelleştirmeler ve Hukuksal Savaşım" konularında birer bildiri sunmuşlardır. Aynı gün öğleden sonra Sektör Raporları başlığı altında; Enerji, Telekomünikasyon, Kimya-Petrokimya, TEKEL, Tarım, Ormanlık, Madencilik, Arazi ve Kıyılar, Kağıt, Eğitim, Sağlık, Sosyal Güvenlik, Yerel Yönetimler ve GATS konularında ilgili örgütlerce hazırlanan raporların özet sunumları gerçekleştirilmiştir.

Sempozyumun ikinci gününde ise; Doç. Dr. Fikret BAŞKAYA, "İdeolojik Dayatma mı - Kabullenme mi", Doç. Dr. Ahmet Haşim KÖSE, "Ekonomiye Kaynak mı - İsraf mı", Dr. Sonay BAYRAMOĞLU, "Piyasada Rekabet Ortamı mı - Tekelleşme mi", Yrd. Doç. Dr. Yüksel AKKAYA, "Sosyal Yaşamda Kazananlar Kaybedenler", Doç. Dr. Aziz KONUKMAN, "Kimin Başarısı - Kimlerin Yıkımı", Prof. Dr. Türkeri MİNİBAŞ, "Ne Yapılabilir - Nasıl Kazanılabilir" ana başlıklı konulara değinmişlerdir.

Özelleştirmelerin "ideolojik" boyutundan, "sektörel bilançolara" değin, "somut gerçek"lerin gündeme taşındığı Sempozyumda; emek örgütlerinin üyeleri ve uzmanları, bilim insanları ve basın emekçilerinin hazırladıkları çağrılı bildirimler ile sektörel raporların sunumu gerçekleştirilmiş, Forum ortamında "duyarlı her yurttaş"a söz verilmiştir.

Sempozyum kapsamında ilk gün, maden mühendisi Çetin Uygur'un DİSK adına yönettiği oturumda, Prof. Dr. İşaya ÜŞÜR, "Dünya'da Kapitalizmin Tarihsel Değişimi ve Özelleştirme Politikaları", Prof. Dr. İzzettin ÖNDER, "Türkiye'de

Sempozyum'un hedefi; " S e m p o z y u m Bildirgesi"nde de belirtildiği üzere, Özelleştirme karşıtı bir çalışma anlayışının oluşturulması ve "yaşatılan yıkım"ın birlikte geri püskürtülmesidir. TMMOB bünyesinde oluşturulan Özelleştirmeler ve Sonuçlarının Takibi Komisyonu, özelleştirmelerin yaşandığı çeşitli bölgelerde ve illerde bu sempozyumun küçük parçalarını taşıyarak toplumun çeşitli kademelerinin özelleştirme uygulamalarına karşı uyanık olması yönünde bir misyon üstlenmiştir.

Özelleştirme uygulamaları ideolojik bir dayatmadır. Ve karşı çıkış ideolojik olmalıdır.